

ПРАКТИЧНА ЛЕКЦИЈА

Përemrat vetorë - Personalpronomen

Категорија на лекцијата: Mësime të gjuhës gjermane

Do të mësoni përemrat vetorë ich, du, er, sie, es, wir, ihr, sie dhe Sie, dallimin midis formës së sjellshme Sie dhe asaj miqësore du, si dhe ekuivalentët e tyre në gjuhën shqipe.

Përemrat vetorë - Personalpronomen

Përmbledhje e mësimit

Përemrat vetorë janë fjalët që zëvendësojnë emrin e personit ose të sendit: *ich, du, er, sie, es, wir, ihr, sie, Sie*. Në gjermanisht ata janë të **detyrueshëm** para foljes, ndryshe nga shqipja, ku kryefjala shpesh nuk shprehet fare, sepse e tregon mbaresa e foljes.

Çfarë do të mësoni?

- Të gjithë përemrat vetorë në rasën emërore (Nominativ).
- Dallimin midis **du** dhe **Sie**.
- Pse gjermanishtja ka tri forma për vetën e tretë njëjës.
- Format e përemrave në kallëzore dhe dhanore.

Tabela e përemrave në rasën emërore

Gjermanisht	Shqip	Shembull
ich	unë	<i>Ich bin Student.</i>
du	ti	<i>Du bist nett.</i>
er	ai	<i>Er kommt aus Tirana.</i>
sie	ajo	<i>Sie arbeitet hier.</i>
es	ai / ajo (për emra asnjans)	<i>Es regnet.</i>
wir	ne	<i>Wir lernen Deutsch.</i>
ihr	ju (disa vetave që i njihni)	<i>Ihr seid pünktlich.</i>
sie	ata / ato	<i>Sie wohnen in Berlin.</i>
Sie	Ju (formë e sjellshme)	<i>Sie sind willkommen.</i>

du apo Sie?

Forma	Përdoret me	Shembull
du	familjarë, miq, fëmijë, kolegë të afërt, studentë mes tyre	<i>Woher kommst du?</i> — Nga vjen?
ihr	disa persona që i njihni	<i>Woher kommt ihr?</i> — Nga vini?
Sie	të panjohur, zyra, mësues, klientë, persona më të rritur	<i>Woher kommen Sie?</i> — Nga vini ju?

Kujdes: *Sie* i mirësjelljes shkruhet **gjithmonë me shkronjë të madhe**, edhe në mes të fjalisë, dhe merr foljen në vetën e tretë shumës.

Tri format e vetës së tretë njëjës

Gjermanishtja ka tri gjini gramatikore, prandaj ka tri përemra për njëjës: **er** për emrat mashkullorë, **sie** për femërorët dhe **es** për asnjënjësit. Përemri zgjidhet sipas *gjinisë gramatikore* të emrit, jo sipas *gjinisë natyrore*.

Gjermanisht: Der Tisch ist neu. Er ist neu.

Shqip: Tavalina është e re. Ajo është e re.

Vini re: *der Tisch* është mashkullor në gjermanisht, prandaj merr *er*, ndërsa në shqip *tavalina* është femërore. Prandaj përemri nuk përkthehet kurrë mekanikisht.

Përemrat në kallëzore dhe dhanore

Emërore	Kallëzore (Akkusativ)	Dhanore (Dativ)	Shqip
ich	mich	mir	unë / mua
du	dich	dir	ti / ty
er	ihn	ihm	ai / atij
sie	sie	ihr	ajo / asaj
es	es	ihm	—
wir	uns	uns	ne / neve
ihr	euch	euch	ju / juve
sie	sie	ihnen	ata / atyre
Sie	Sie	Ihnen	Ju / Juve

Shembuj me përkthim

Gjermanisht: Ich sehe dich morgen.

Shqip: Unë të shoh nesër.

Gjermanisht: Kannst du mir helfen?

Shqip: A mund të më ndihmosh?

Gjermanisht: Wir danken Ihnen sehr.

Shqip: Ju falënderojmë shumë.

Gabime të zakonshme të folësve të shqipes

Gabimi	E saktë	Shpjegimi
<i>Bin Student.</i>	Ich bin Student.	në gjermanisht kryefjala nuk hiqet
<i>sie sind willkommen</i> (mirësjellje)	Sie sind willkommen.	Sie i mirësjelljes me shkronjë të madhe
<i>Du sind nett.</i>	Du bist nett.	folja përshtatet me vetën
përdorimi i <i>er</i> për çdo send	zgjidhni sipas gjinisë: <i>er / sie / es</i>	gjinia është gramatikore
<i>Ihr</i> për një person	du ose Sie	<i>ihr</i> është vetëm shumës

Krahasimi me gjuhën shqipe

Shqipja e lejon fjalinë pa kryefjalë, sepse mbaresa e foljes e tregon vetën: *Mësoj gjermanisht*. Gjermanishtja nuk e lejon këtë; përemri është pjesë e detyrueshme e fjalisë. Nga ana tjetër, shqipja ka dy gjini, kurse gjermanishtja tri — prandaj nuk ka ekuivalent të drejtpërdrejtë.

Përmbledhje e shkurtër

- Nëntë forma: *ich*, *du*, *er*, *sie*, *es*, *wir*, *ihr*, *sie*, *Sie*.
- du* = miqësore, *Sie* = e sjellshme, *ihr* = shumës miqësor.
- Sie* gjithmonë me shkronjë të madhe.
- Përemri i vetës së tretë ndjek gjininë gramatikore.

Këshilla praktike për ushtrime

- Prezantohuni me *du* dhe pastaj me *Sie*; përsëritja e të njëjtës fjali në dy regjistra e ngulit dallimin.
- Mësoni tabelën e kallëzores dhe dhanores së bashku me foljet që i kërkojnë ato.
- Kur mësoni një emër të ri, thoni menjëherë me cilin përemër zëvendësohet.